

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets transport- og kommunikasjonskomité
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref
ABS/fg

Vår ref
22/2328-4

Dato
16. november 2022

Dokument 8:32 S (2022-2023) om å fjerne piggdekkgebyr

Jeg viser til Representantforslag 32 S (2022–2023) fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Bård Hoksrud, Himanshu Gulati og Tor André Johnsen, der Stortinget ber regjeringen oppheve forskrift om gebyr for bruk av piggdekk og tilleggsgebyr samt fremme forslag om å endre vegtrafikkloven § 13 slik at det ikke kan innføres piggdekkgebyr. Nedenfor følger min vurdering av forslaget.

Svar:

Jeg mener at regelverket om piggdekkgebyr verken bør oppheves eller endres slik at kommunene ikke skal kunne kreve inn piggdekkgebyr. En mulighet for innkreving av piggdekkgebyr er i tråd med "forurensner-betaler-prinsippet". Prinsippet innebærer i dette tilfellet at man betaler for forurensning av luften og for skade som påføres asfalten som følge av kjøring med piggdekk. Bruk av piggdekk bidrar til å produsere helseskadelig svevestøv, og innføring av piggdekkgebyr er derfor et viktig virkemiddel kommunene kan ta i bruk for å redusere svevestøvnivåer. Piggdekkbruk fører videre til asfaltslitasje og forkortet levetid på veidekket. Betaling av gebyr for bruk av piggdekk gir i tillegg inntekt til kommunene. Kommunene kan bruke denne inntekten til bl.a. forsterket vinterdrift, støvdemping og økt renhold. Dette er noe bilistene vil ha nytte av, og som igjen også bidrar til å gjøre det enklere å velge piggfritt.

Bruk av piggdekk vinterstid i Norge er hovedårsaken til produksjon av svevestøv som følge av slitasje av asfalt. Piggdekk sliter betraktelig mer på veidekkene enn piggfrie vinterdekk. Redusert bruk av piggdekk vinterstid vil redusere slitasjen på veidekket, og dermed redusere partikkelproduksjonen. Frigjorte partikler virvles opp når været er tørt, og danner helseskadelig svevestøv. Eksponering for svevestøv er en av de viktigste miljøårsakene til tapte leveår. Ifølge FHI viser en rekke befolkningsundersøkelser fra hele verden at både

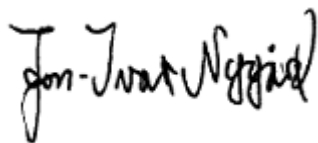
korttids- og langtidseksponering for svevestøv er assosiert med sykелighet og dødelighet av hjerte,- kar- og luftveislidelser. Selv ved svært lave konsentrasjoner av luftbårne partikler er det funnet en sammenheng. Veitrafikk bidrar i stor grad til svevestøvnivåene mange steder, og bruk av piggdekk vinterstid er en viktig bidragsyter til høye svevestøvnivåer.

Fra 1. januar 2022 ble grenseverdiene i forurensningsforskriften for tillatte nivåer av svevestøv, strammet inn. Lavere nivåer av svevestøv vil nå gi overskridelser sammenliknet med slik det var før innstrammingen. Det vil kunne innebære behov for ytterligere tiltak for å sikre trygg luft. En utredning utarbeidet av Miljødirektoratet, Statens vegvesen, Folkehelseinstituttet og Meteorologisk institutt viste at på grunn av de store helsegevinstene, vil det være samfunnsøkonomisk lønnsomt å gjennomføre tiltak for å overholde de skjerpede grenseverdiene. Piggdekkgebyrsone er et slikt tiltak.

Det er ikke ett enkelt tiltak som alene kan sikre at grenseverdiene for luftkvalitet overholdes. Summen av flere tiltak er nødvendig for å oppnå ytterligere reduksjon i svevestøv fra veitrafikken. Redusert bruk av piggdekk har vært, og er fortsatt viktig for å bedre luftkvaliteten i norske byer og tettsteder. Piggdekkgebyr er et viktig virkemiddel som kommunene kan innføre for å redusere piggdekkbruken. Jeg mener derfor at kommunene fortsatt må kunne etablere piggdekkgebyrsoner. Dette er for å støtte opp om 'forurensers betaler-prinsippet' og ikke minst for å redusere helserisikoen et høyt svevestøvnivå skaper.

På denne bakgrunn ønsker jeg verken å oppheve eller endre regelverket for piggdekkgebyr.

Med hilsen

Jon-Ivar Nygård